

۱۲ تجربه

چالش‌های بیکاری و سیاست‌های ایجاد اشتغال

مجمع وزیران ادوار

مؤلفان:

علیرضا حمزنی
مریم معینی
فاطمه عزیرنی
هشتم سعودیان

انتشارات لوح فکر

تهران ۱۳۹۷

فهرست نویسی پیش از انتشار

عنوان و نام پدیدآور: چالش‌های بیکاری و سیاست‌های ایجاد شغل، مجمع وزیران ادوار / مولفان علیرضا حمزه‌ای... [و دیگران] / مشخصات نشر: تهران: لوح فکر، ۱۳۹۷. / مشخصات ظاهری: ۳۶۱ ص. / شابک: ۹۶۴-۸۵۷۸-۶۱-۴ / ۹۷۸-۹۶۴-۸۵۷۸-۶۱-۴

/ وضعیت فهرست نویسی: فیا / یادداشت: مولفان علیرضا حمزه‌ای، مریم معینی، فاطمه عزیزخانی، میثم مسعودیان. / موضوع: کار و اشتغال -- ایران -- سیاست دولت / موضوع: Government policy -- Iran -- Work

/ موضوع: بیکاری -- ایران / موضوع: Iran -- Unemployment / موضوع: کار و اشتغال -- ایران / موضوع: Work

/ Iran -- / موضوع: کار و اشتغال -- ایران -- آینده‌نگری / موضوع: موضوع: وزیران / Iran -- Forecasting -- Work

شناسه افزوده: حمزه‌ای، علیرضا، ۱۳۴۹ - / Interviews -- Iran -- Viziers -- ایران -- مصاحبه‌ها / موضوع

رده بندی کنگره: ۲۱۳۹۷ ج ۹ الف / HD۶۹۵۴ / رده بندی دیویی: ۳۶۰۹۵۵ / کتابشناسی ملی: ۵۲۸۵۴۵۶

چالش‌های بیچاره سیاست‌های ایجاد شغل

مؤلفان: علیرضا حمزه‌ئی / مریم معینی / بابا عزیزی / میثم مسعودیان

مدیر هنری و طرح جلد: بابا عزیزی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: آرمان

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۵۷۸-۶۱-۴

«تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است»

تلفن: ۶۶۴۶۶۴۱۶ (۰۲۱)، ۹۱۲۲۱۶۱۰۴۷ ایمیل: info@lfp.ir

نشانی: خ انقلاب، خ فخر رازی، کوچه شهدای زاندرمیری، پلاک ۶۲، واحد ۴

فهرست مطالب |

۷	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۱	چکیده
۲۳	دیباچه
۴۵	فصل اول. یحیی آل اسحاق
۷۱	فصل دوم. محمدتقی بانکی
۷۳	فصل سوم. سید محمد جهرمی
۱۱۱	فصل چهارم. داوود دانش جعفری
۱۳۷	فصل پنجم. غلامرضا شافعی
۱۷۷	فصل ششم. محمدحسین شریف زادگان
۱۹۹	فصل هفتم. عبدالرضا شیخ الاسلامی
۲۲۹	فصل هشتم. علی صوفی
۲۵۳	فصل نهم. مهدی غضنفری
۲۸۳	فصل دهم. محمد میرمحمدصادقی
۳۱۱	فصل یازدهم. محمد ناظمی اردکانی

فصل دوازدهم. سید مصطفی هاشمی طباطبائی	۳۳۵
---------------------------------------	-----

فهرست نمایه	۳۳۵
فهرست مکان‌ها	۳۵۵
فهرست اشخاص	۳۵۷
فهرست سازمان‌ها	۳۵۹
فهرست مفاهیم و موضوعات	۳۶۱

www.ketab.ir

پیشگفتار

در سال ۱۳۰۳ شمسی که در سمت معاون سازمان مدیریت و برنامه ریزی رئیس جمهور به کار شغلی بنام پیشنهاد تعدادی از همکاران سابقم در دولت‌های مختلف، مبنی بر برپاداری نشست‌های بین آنان منجر به تلاش و سازماندهی تشکل مردم نهادی شد که در اواخر سال ۱۳۹۵ مراحل اداری و تشریفاتی و قانونی خود را طی کرد و تحت عنوان «مجمع وزران ادوار و با اساسنامه‌ای با خلاصه اهداف زیر متولد شد:

۱. شناسایی موانع توسعه کشور و ارائه راهکار در راستای رفع آنها.
 ۲. استفاده از ظرفیت‌های انسانی و مدیریتی در راستای حل مشکلات و معضلات اجتماعی، فرهنگی و مدیریتی.
 ۳. هم افزایی و هم اندیشی نخبگان مدیریتی و علمی در زمینه راهکارها برای تحقق الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت.
- بنابراین شاخص‌ترین هدف از ایجاد این مجمع ارائه مشاوره به ارکان حکومت، به منظور بهبود کیفیت دولت و خدمات دولتی و فرآیند خط مشی‌گذاری عمومی، با استفاده از تجارب گرانبهای اندوخته شده در تک تک اعضا و این تشکل مردم نهاد است تا مردم و شهروندان بتوانند با داشتن زندگی ایمن، از زندگی خود و بالنتیجه حکمرانان رضایت داشته باشند.

مجمع علاوه بر پیش بینی کمیسیون‌های تخصصی متناظر با وظایف دستگاه‌های عمومی نظیر دولت و مجلس و مجمع تشخیص مصلحت نظام، با نظرخواهی و همفکری اعضای خود که وزرا و معاونان سابق و اسبق و فعلی روسای جمهور می‌باشند، به این نتیجه رسید که در حال حاضر مهم‌ترین مشکل شهروندان مشکل بیکاری است و بنابراین از تعدادی از اعضای که وزارتخانه مربوط به آنها سهم و قربت بیش‌تری با امر اشتغال داشته و دارند، دعوت کرد تا در صاحبه‌هایی با پژوهشکده علم و فناوری دانشگاه صنعتی شریف شرکت کنند و مقوله اشتغال بیکاری را مورد کنکاش و تجزیه و تحلیل قرار دهند.

از طرف دانشگاه که طرف قرارداد با مجمع نیز می‌باشد آقای دکتر علیرضا حمزه‌ئی به هدایت می‌آید. انجام این مصاحبه‌ها را عهده دار شدند و در تعاملی فعال، این گفتگوها ۱۱ نفر از مکاران گرامی جمع بندی شد و با انضمام تحلیل پژوهشکده علم و فناوری ۵ راه با راه حل‌های مختلف اعم از خرد و کلان تقدیم حضور خوانندگان گرامی می‌سود.

انتظار می‌رود مجموعه حاضر، د مراکز سیاست‌گذاری، بنگاه‌های اقتصادی و اجتماعی، مراکز علمی و نیز توده مردم، مورد توجه، نقد و بررسی و بهره‌برداری قرار بگیرد.

دبیرخانه مجمع با اظهار امتنان امیدوار است از نظرات و راه‌های سازنده کلیه دلسوزان و علاقمندان به توسعه کشور و رفع معضل بیکاری بهره‌مند گردد و در تحلیل‌های بعدی مورد توجه قرار دهد.

غلامرضا شافعی

دبیر مجمع وزیران ادوار

مقدمه

علیرغم تلاش‌های بسیار صورت گرفته پس از گذشت ۳۹ سال از انقلاب اسلامی ایران، کشورمان با مشکلات و چالش‌های بسیاری در حوزه‌های گوناگون رو به رو است. براساس نسبت کارشناسان و خبرگان، علت‌های بسیاری را می‌توان نام برد؛ اما یکی از این عواملی که تاکنون مورد توجه کافی قرار نگرفته است، به کار نبستن صحیح و عدم ثبت تجربیات مسئولان کشور پس از اتمام مسئولیت و دوره‌ی خدمت آنهاست. این موضوع از یک طرف موجب کاهش بهره‌وری و شناخت ناکافی سیاست‌گذاران جدید از وضعیت گذشته و موجود و به تبع آن طراحی نامناسب ابزارهای مداخله در حوزه مدیریت کشور شده و از طرف دیگر، مانع اتصال سیاست‌گذاران و مدیران برجسته و قدیمی با مدیران جوان و محرومیت آنها از تجربیات و دستاوردهای مهم در حوزه سیاست‌گذاری شده است.

اگرچه در دنیا ثبت تجربیات به روش تاریخ شفاهی و تبدیل دانش ضمنی مسئولین به دانش آشکار (صریح) در سطوح بالایی مدیریت و سیاست‌گذاری، قدمتی طولانی دارد، اما متأسفانه در کشور ما این مسئله پس از گذشت نزدیک به چهار دهه هنوز مورد توجه جدی واقع نشده است. همچنین در این راستا مراکز تخصصی در جهان شکل گرفته و در حال شکل‌گیری است که از جمله آن می‌توان

به مدرسه کندی دانشگاه هاروارد^۱ و اندیشکده بروکینگز^۲ که در جدیدترین گزارش اندیشکده‌ها و جوامع مدنی در دانشگاه پنسیلوانیا جزو اندیشکده‌های برتر جهان شناخته شده است، اشاره کرد. همچنین لازم به ذکر است مدرسه کندی در کارنامه‌ی خود، علاوه بر ثبت تجربیات رؤسای جمهور، تجربه‌ی بررسی عملکرد سیاست‌گذاران در سطح وزرا را نیز دارد.

در پی رفع چالش فوق، در مهر سال ۱۳۹۶، پروژه‌ای تحت عنوان «مستندسازی تجربیات و دانش وزیران ادوار جمهوری اسلامی ایران» توسط مهندس غلامرضا شافعی و میرزا حمزه‌ئی، تعریف گردید و اجرای آن به «پژوهشکده سیاست‌گذاری علم، فناوری و صنعت دانشگاه صنعتی شریف» محول شد و این حرکت مبارک آغاز شد این مجموعه حاصل اولین تعامل دانشگاه و مجمع وزیران ادوار است که به موضوع بسیار مهم «بخارج و اشتغال» می‌پردازد.

علیرضا حمزه‌ئی

1. Harvard Kennedy School

2. Brookings Institution